

Przegląd Europejskiego Systemu Normalizacyjnego:

Stanowisko Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego (CEN) i Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego Elektrotechniki (CENELEC)

Streszczenie

Normy Europejskie istnieją głównie w celu wspierania i służenia **konkurencyjności** przemysłu europejskiego. Są również adekwatną siłą napędową dla wprowadzenia **innowacyjnych** rozwiązań lub wyrobów na rynki. Zaangażowanie sektora prywatnego w proces normalizacji jest kluczowe dla utrzymania adekwatności rynkowej systemu, ciągłości reagowania na potrzeby rynku i rozpowszechniania innowacji. **Przemysł ponosi do 95% kosztów** systemu. Ten wysoki udział przemysłu odzwierciedla jego satysfakcję z tego, co obecnie oferuje i dostarcza system. Sektor prywatny szuka w normalizacji europejskiej kompletnych i stabilnych rozwiązań, dlatego aspekt **dobrowolności** norm europejskich jest bardzo ważny. Normy CEN i CENELEC dostarczają rozwiązań aktualnych i wysokiej jakości. Mimo, iż szybko rozwijające się technologie mogą wymagać szybkiego wprowadzenia na rynek, należy zauważyć, że tempo wprowadzania na rynek różni się pomiędzy sektorami. Unikalność systemu opartego na krajowej transpozycji Norm Europejskich nie tylko otwiera dostęp do rynków, ale jego ścisły związek z **międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi** także sprzyja globalnemu handlowi i wzmacnia globalną konkurencyjność europejskiego przemysłu.

Zasada **delegacji krajowej**, głosowania krajowego i transpozycji krajowej pozwalające na harmonizację techniczną w Europie, wprowadzanie Norm Europejskich na poziomie krajowym, rozpowszechnianie innowacji i łatwy dostęp dla wszystkich interesariuszy, w tym społecznych oraz **małych i średnich przedsiębiorstw**, są kamieniem węgielnym systemu.

W kontekście globalnych zmian, normalizacja europejska rozwijała się zgodnie z potrzebami Europy i będzie to czyniła nadal. Kilka ostatnich lat było skoncentrowanych na ułatwianiu **integracji potrzeb społecznych** i zapewnieniu otwartej platformy dostępnej dla wszystkich interesariuszy. **Korzyści ekonomiczne** normalizacji europejskiej zostały już przedstawione w różnorodnych badaniach wspomnianych w niniejszym dokumencie. Jedyнным sposobem optymalizacji korzyści jest zapewnienie systemowi **finansowej samowystarczalności**. Sukces europejskiego modelu normalizacji i wydajność systemu służą interesom europejskich interesariuszy i pozwalają na ciągłą konsolidację Jednolitego Rynku Europejskiego.

Istotna rola, jaką Normy Europejskie odgrywają w rozwoju i konsolidacji Jednolitego Rynku Europejskiego oraz wspieraniu przez nie innych obszarów polityki UE, kreuje silne powiązania między normalizacją i legislacją, co uzasadnia trwającą obecnie ocenę europejskiego modelu normalizacji przez KE.

Prowadzone obecnie działania Komisji Europejskiej w celu przeglądu i nowelizacji ram prawnych Europejskiego Systemu Normalizacyjnego, w tym modyfikacja Dyrektywy 98/34, Decyzji Rady nr 87/95 w/s normalizacji w obszarze informatyki i telekomunikacji oraz Decyzji Rady i Parlamentu Europejskiego nr 1673/2006/EC w/s finansowania normalizacji – nie powinny zagrażać wydajności i samowystarczalności modelu, który osiągnął sukces, ani

wprowadzać **niestabilności, fragmentacji, nakładania się**, ani utrudniać interesariuszom identyfikacji odpowiednich norm i dostępu do systemu.

CEN i CENELEC starają się cały czas dostosowywać do ewoluujących potrzeb rynku europejskiego i zapewniać ciągłe doskonalenie systemu, jednocześnie nie naruszając podstaw, na których opiera się sukces europejskiego modelu normalizacyjnego, jakimi są:

dobrowolny i prywatny charakter Norm Europejskich, silne zaangażowanie w pracę międzynarodowych organizacji normalizacyjnych, przestrzeganie zasad Kodeksu Postępowania WTO TBT, zasada delegacji krajowej i finansowa samowystarczalność systemu.

System jest udany i wydajny

Europejski System Normalizacyjny w dzisiejszym kształcie jest rezultatem długotrwałej i **pomyślnej współpracy publiczno-prywatnej** z udziałem różnorodnych uczestników: przemysłu, władz publicznych, konsumentów, związków zawodowych, itd. Ponad 80 tysięcy ekspertów pracuje w normalizacji, przynosząc swą wiedzę i wkład swoich odpowiednich grup interesariuszy w celu opracowania norm dla wspólnych korzyści. Wielu ekspertów pochodzi ze średnich przedsiębiorstw. Przemysł ponosi do 95% kosztów systemu, zaś pozostałe 5% jest pokrywane z funduszy publicznych (w tym 2% ze środków KE/EFTA). Poprzez koncepcję Nowego Podejścia istnieją silne powiązania z ustawodawstwem europejskim. 30% norm europejskich bezpośrednio wspiera dyrektywy UE i daje domniemanie zgodności z prawem. Zapewnia to opracowanie produktów normalizacyjnych aktualnych technicznie, o wysokim konsensie, szeroko akceptowanych przez rynek, co wyznacza Normom Europejskim unikalną rolę.

System jest **udany i wydajny**, dostarczając na czas znaczącą liczbę Norm Europejskich zaspokajających potrzeby rynku, mimo że czas potrzebny na wprowadzenie ich na rynek różni się pomiędzy poszczególnymi sektorami. Normy są kluczowym składnikiem nowoczesnej ekonomii, głównie dzięki rozpowszechnianiu wyników badań i innowacji. Pomimo wrażenia, że normalizacja może być związana bardziej z dojrzałymi niż nowymi projektami, CEN i CENELEC oferują **spójny zestaw produktów normalizacyjnych** na potrzeby różnych rynków i zapewniają adekwatne rozwiązania dla szybko rozwijających się technologii. Stworzono nowe narzędzia, jak Porozumienia Warsztatowe (CWA) i platformy w celu **powiązania z innowacją i badaniami** (STAIR). Umacnianie powiązań ze społecznością badawczą pozostaje jednym z kluczowych celów CEN i CENELEC. Uznawanie norm opracowanych przez fora i konsorcja poza Europejskim Systemem Normalizacyjnym doprowadziłoby do fragmentacji i nakładania się, nie mówiąc o braku utrzymania aktualności norm. To mogłoby pociągnąć za sobą więcej problemów dla **małych i średnich przedsiębiorstw oraz interesariuszy społecznych**, takich jak rozpoznanie adekwatnych i stosowalnych norm dla ich sektora działalności oraz ich dostęp do systemu.

Normalizacja europejska skupia się na swoim **wymiarze międzynarodowym**. Motto CEN i CENELEC to „najpierw pracujemy międzynarodowo”. Porozumienie Wiedeńskie i Drezdeńskie zapewniają powiązanie obydwu europejskich organizacji normalizacyjnych z ich międzynarodowymi partnerami: ISO i IEC. Warto podkreślić, że 80% Norm Europejskich CENELEC i 30% całego zbioru norm CEN to rzeczywiście Normy Międzynarodowe. Wydajność tego systemu i zachowanie interesów europejskich są gwarantowane przez silną europejską obecność i istotny wpływ ekspertów na poziomie międzynarodowym dzięki udziałowi ekspertów w komitetach technicznych, organach zarządzania itd., z wykorzystaniem zasady „jeden kraj, jeden głos”, zapewniającej Europie 31 głosów w ISO i IEC. Normy Europejskie są również szeroko wprowadzane w krajach spoza UE i EFTA dzięki afiliacji sąsiadujących krajów z CEN i CENELEC, stanowiąc podstawę zbiorów krajowych, co pozwala uniknąć duplikacji rozwiązań technicznych. W ramach swojej działalności zagranicznej, CEN i CENELEC podpisały także porozumienia o współpracy z państwami trzecimi i innymi regionami, promują na skalę światową europejski model normalizacyjny za pośrednictwem swoich urzędników łącznikowych w Chinach i Indiach oraz są zaangażowane w projekty pomocy technicznej. W obliczu powstawania nowych regionów (BRIC), CEN i CENELEC będą usiłowały zachować i umocnić konkurencyjność Europy na arenie międzynarodowej.

Międzynarodowy wymiar CEN i CENELEC jest istotny dla dostępu do rynku i rozpowszechnienia europejskiej innowacji na całym świecie. To, wraz z utrzymaniem adekwatności rynkowej systemu normalizacyjnego, służy **przemysłowi europejskiemu przy zwiększaniu jego konkurencyjności**.

Korzyści ekonomiczne, jakie daje normalizacja, są godne uwagi. Badania przeprowadzone na zlecenie brytyjskiego rządu w 2005 r. dowiodły, że normy wniosły roczny wkład w PKB rządu 2,5 miliarda funtów dla brytyjskiej gospodarki i 13% wzrost wydajności pracy od 1948 r. Co więcej, analiza makroekonomiczna zlecona przez DIN w 2000 r. wykazała, że korzyści ekonomiczne z normalizacji wynoszą około 1% PKB. Inne badania, przeprowadzone przez AFNOR (Francja) i DS (Dania), wykazały podobne rezultaty.

System jest zgodny z zasadami i wartościami UE, w oparciu o zasadę **delegacji krajowej** (system głosów ważonych, procedura odwoławcza), jak również z Kodeksem Postępowania WTO TBT. Ta koncepcja zapewnia wszystkim interesariuszom dostęp do systemu i możliwość uczestniczenia w pracach normalizacyjnych na poziomie krajowych oraz bycia reprezentowanym na poziomie europejskim i międzynarodowym. Co więcej, unikalność systemu, bazująca na implementacji Norm Europejskich przy równoczesnym wycofywaniu sprzecznych norm krajowych, wnosi wkład w redukcję obciążenia administracyjnego, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw, oraz rozpowszechnia innowacje na szczeblu krajowym.

Normalizacja europejska zapewnia więc **platformę dla wszystkich interesariuszy**, dostępną i możliwą do wykorzystania dla wszystkich, włącznie z interesariuszami społecznymi oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Zasada delegacji krajowej zapewnia reprezentację wszystkich interesów w pracach normalizacyjnych i ułatwia integrację dzięki działaniom dedykowanym poszczególnym kategoriom interesariuszy oraz usunięciu barier językowych. Ponadto, CEN i CENELEC zainicjowały studium dotyczące usprawnienia udziału małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich dostępu do systemu, co doprowadziło do opracowania 58 zaleceń. Są one obecnie wprowadzane i śledzone przez wspólne ciało korporacyjne. Abstrakty Norm Europejskich są już dostępne bezpłatnie, ustanowiono centrum pomocy CEN-CENELEC dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz opracowano wytyczne dla ekspertów opracowujących normy, jak brać pod uwagę potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw.

Poszukujemy ciągłych ulepszeń:

CEN i CENELEC mają świadomość ciągłego rozwoju świata i związanych z tym nowych wyzwań dla europejskiej społeczności normalizacyjnej. Wyzwania te zostały rozpoznane i podjęto w związku z nimi odpowiednie działania. Mając na względzie zapewnienie odpowiedniego wsparcia i adekwatnych rozwiązań dla różnych potrzeb, będzie robione więcej:

CEN i CENELEC rozpoczęły prace kierowane do **nowych technologii** (e-..., nanotechniki) i **nowych sektorów** (usługi) i będą je kontynuować. CEN i CENELEC zapewnią także, że nowe sektory uzyskają korzyści z normalizacji i przewagi związanej z koncepcją Nowego Podejścia. CEN i CENELEC rozpoczęły prace nad kilkoma projektami o wysokim priorytecie, takimi jak pojazdy elektryczne, inteligentne liczniki oraz inteligentne sieci i zobowiązały się do dostarczenia we właściwym czasie zestawu norm, które wzmocnią wejście na rynek tych sektorów.

CEN i CENELEC **zmieniają podejście do badań i rozwoju** w celu wzmocnienia roli norm jako narzędzia penetracji rynku przez wyniki prac naukowo-badawczych przez opracowanie zintegrowanej strategii, lepszej promocji korzyści płynących z normalizacji wśród partnerów zajmujących się badaniami i aktywnemu udziałowi w Programach Ramowych.

W podobny sposób, w celu zapoznania przyszłych ekspertów i liderów biznesu ze strategicznym wymiarem normalizacji dla konkurencyjności przedsiębiorstw, podjęte zostaną wysiłki promowania **wprowadzenia normalizacji do programów edukacji** na każdym poziomie kształcenia.

CEN i CENELEC rozpoczęły przegląd sposobów **współpracy z odpowiednimi forami i konsorcjami** i nawiążą z nimi bliższe relacje w celu uzyskania komplementarności efektów ich prac z formalnymi działaniami normalizacyjnymi. Procedury szybkiej ścieżki już istnieją (ASD-STAN), a dalsze usprawnienia będą nadal czynione. CEN i CENELEC będą kontynuować otwieranie Europejskiego Systemu Normalizacyjnego na nowych uczestników bez zagrożenia jego adekwatności i samowystarczalności.

CEN i CENELEC **utrzymają i zwiększą wpływ Europy** na międzynarodowej scenie normalizacyjnej dzięki zabezpieczeniu czołowej pozycji na poszczególnych rynkach i prowadząc skoordynowaną politykę relacji zewnętrznych, między innymi przez mechanizm **Komitetu ds. Relacji Zewnętrznych CEN-CENELEC-ETSI**.

Nieustanne wysiłki są czynione aby **poprawiać wydajność systemu** dzięki usprawnianiu i harmonizacji narzędzi informatycznych, dla korzyści wszystkich interesariuszy. Polityka praw własności intelektualnej jest również analizowana i będzie oparta na obowiązującej w ISO/IEC/ITU. Program Przyszły Krajobraz Normalizacji Europejskiej (FLES) zaczyna również przynosić efekty w wielu obszarach, w których już uzyskano synergii i połączono wysiłki, co prowadzi do zwiększonej wydajności i harmonizacji systemu.

W końcu, CEN i CENELEC będą finalizować **implementację Wniosków Rady w/s normalizacji i innowacji** z dnia 25 września 2008 r.

Należy jednak zabezpieczyć pewne fundamentalne zasady:

Wszystko to można osiągnąć jedynie wtedy, gdy zostaną zachowane pewne fundamentalne zasady:

Dobrowolny i prywatny charakter Norm Europejskich i, w związku z tym, systemu mającego pełne wsparcie i zaangażowanie przemysłu.

Silne wsparcie **prac międzynarodowych organizacji normalizacyjnych** i aktywne zaangażowanie w ich systemie.

Poszanowanie zasad Kodeksu Postępowania WTO TBT – przejrzystości, otwartości, bezstronności, konsensu, adekwatności, itd. – już przyjętych przez CEN i CENELEC oraz w pełni wdrożonych przez ich komitety krajowe.

Zasada delegacji krajowej pozwalające przekazać skoordynowane stanowisko krajowe, zakłada udział wszystkich adekwatnych interesariuszy, zachowując w ten sposób prostotę systemu i nie dopuszczając do zamieszania wśród interesariuszy, rozpowszechnia innowację i, jak potwierdziły Wnioski Rady Europy w/s normalizacji i innowacji z września 2008 r., jest kamieniem węgielnym systemu.

Finansowa samowystarczalność systemu, silnie oparta na sprzedaży norm i dostarczaniu usług (konsultacji, certyfikacji, etc.).

CEN – Europejski Komitet Normalizacyjny jest katalizatorem biznesu w Europie, dzięki usuwaniu barier handlowych dla europejskiego przemysłu i konsumentów. Jego misją jest rozwój gospodarki europejskiej w handlu globalnym, pomyślności europejskich obywateli i ochrona środowiska. Dzięki swoim usługom zapewnia on platformę dla opracowania Norm Europejskich i innych specyfikacji technicznych. 31 członków krajowych CEN pracuje wspólnie nad opracowaniem dobrowolnych Norm Europejskich (EN) w różnych sektorach, w celu zbudowania Europejskiego Rynku Wewnętrznego dla towarów i usług oraz umocnienia Europy w gospodarce globalnej. Dzięki wspieraniu badań i pomocy w rozpowszechnianiu innowacji, normy są potężnym narzędziem rozwoju ekonomicznego. Ponad 60 tysięcy ekspertów technicznych, jak również federacji handlowych, konsumentów i organizacji społecznych uczestniczy w sieci CEN, docierającej do ponad 480 milionów ludzi.

CENELEC – Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki jest odpowiedzialny za normalizację w dziedzinie elektrotechniki. W coraz bardziej globalnej gospodarce, CENELEC rozwija innowację i konkurencyjność, udostępniając technologie nie tylko wielkim firmom, ale także małym i średnim przedsiębiorstwom dzięki opracowywaniu dobrowolnych norm. CENELEC buduje dostęp do rynku na poziomie nie tylko europejskim ale także, dzięki porozumieniu o współpracy z Międzynarodową Komisją Elektrotechniczną (IEC), na poziomie międzynarodowym. Dzięki pracy swoich 31 członków i ich ekspertów, federacji przemysłowych i konsumentów, europejskie normy elektrotechniczne są tworzone z myślą o kształtowaniu Europejskiego Rynku Wewnętrznego, stymulowaniu postępu technicznego, zapewnieniu interoperacyjności, zagwarantowaniu bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów oraz ochronie środowiska.

ZAŁĄCZNIK

Odpowiedź CEN i CENELEC na pytania zadane podczas publicznej konsultacji KE na temat Przeglądu Europejskiego Systemu Normalizacyjnego

P1: Czy uważacie, że normy dotyczące usług (w tym normy procesów) i alternatywne dokumenty normalizacyjne powinny się znaleźć w zakresie Dyrektywy 98/34/EC lub jej następcy?

CEN i CENELEC zgadzają się z tą propozycją. W praktyce, większość członków CEN i CENELEC notyfikuje te normy, a działalność zarówno na szczeblu krajowym jak i europejskim zwiększa się. Rozszerzenie koncepcji ogólnych postanowień dyrektywy na normy dotyczące usług umożliwi wprowadzenie w tym sektorze sprawdzonych i wiarygodnych korzyści Nowego Podejścia.

Jednakże, rozszerzenie Dyrektywy na „alternatywne dokumenty normalizacyjne” i stosowanie do nich postanowień dotyczących okresu wstrzymania nie powinno być dopuszczalne dla innych produktów, takich jak podręczniki i inne materiały szkoleniowe ani innych nie będących normami dokumentów o ograniczonym konsensie. Takie dokumenty są dostarczane przez wiele prywatnych i zawodowych jednostek w konkurencyjnym środowisku. Jeśli krajowe jednostki normalizacyjne nie brałyby udziału w tej działalności, byłaby ona po prostu prowadzona gdzie indziej, poza formalnym systemem normalizacyjnym, bez przejrzystości i kontroli, jaką zapewniają krajowe komitety i jednostki normalizacyjne. Groźba wprowadzenia okresu wstrzymania przy tego rodzaju projektach spowodowałaby, że niektóre sektory prywatne szukałyby pomocy gdzie indziej.

P2: Czy znane wam są specyficzne przypadki, w których krajowe normy dotyczące usług i alternatywne dokumenty normalizacyjne spowodowały bariery handlowe natury technicznej?

Pomimo braku szczegółowych dowodów, sądzimy że tendencja firm do oferowania transgranicznych usług się zwiększa. Bariery powodowane są nie tyle przez normy krajowe, ale raczej przez krajowe procesy podobne do norm (czasem państwowe, czasem prywatne). Wśród interesariuszy istnieje rosnąca potrzeba dla działalności normalizacyjnej dotyczącej usług. W niektórych przypadkach, zapotrzebowanie to jest ściśle związane z kwestiami stowarzyszeń zawodowych i biznesowych w celu wyrównania szans i ułatwienia transgranicznej dostawy usług oraz harmonizacji umiejętności zawodowych.

P3: Czy w ustawodawstwie powinno być możliwe powoływanie się na dokumenty opracowane przez fora i konsorcja w przypadku obszarów innych niż informatyka i telekomunikacja? Jeśli tak, jak powinno być to wprowadzone?

To pytanie zakłada z góry, że w przypadku sektora informatyczno-telekomunikacyjnego w ustawodawstwie można powoływać się na dokumenty opracowane przez fora i konsorcja.

Dla informatyki i telekomunikacji, jak również za innych obszarów, metoda ta nie jest popierana przez CEN i CENELEC, ponieważ mogłaby:

- Prowadzić do fragmentacji i zwiększenia ilości organizacji odpowiedzialnych za normy w Europie (obecnie CEN i CENELEC przebudowują swój system zarządzania i kierowania);
- Zwiększać ilość norm, co mogłoby w efekcie zakłócić spójność Europejskiego Systemu Normalizacyjnego, którego wartości oparte są odzwierciedlone w Kodeksie WTO (zob. pytanie 6);
- Utrudniać działalność interesariuszy, szczególnie małych i średnich przedsiębiorstw, konsumentów i związków zawodowych, przez wymaganie od nich monitorowania/udziału na różnych kanałach, nie mówiąc o zamieszaniu wywołanym przez potencjalnie konkurujące ze sobą normy;
- Zmniejszać przejrzystość, co może powodować narastanie barier technicznych;
- Komplikować udział zainteresowanych interesariuszy i zmniejszać jakość konsensu podczas zatwierdzania specyfikacji, a w konsekwencji, prowadzić do utraty gwarancji przyjęcia dokumentu przez rynek. Jeśli dokument jest użyty do wsparcia legislacji lub zamówień publicznych, może to doprowadzić do wielu problemów wywołanych przez narzucenie dokumentu, co do którego nie zaistniał pełny konsens zainteresowanych stron;
- Podważać fundamentalną zasadę, że większość norm na które powołuje się europejskie ustawodawstwo jest wprowadzana jako normy krajowe w językach lokalnych.

Należy zauważyć, że poza obszarem informatyki i telekomunikacji główne organizacje opracowujące normy w USA to rzeczywiście jednostki, takie jak ASTM czy IEEE, tworzące specyfikacje często konkurujące z dokumentami ISO i IEC. Specyfikacje te mogą zostać przyjęte przez ISO i IEC jeśli nie są sprzeczne z ich istniejącymi normami i są zgodne ze zbiorem ISO/IEC. CEN i CENELEC doskonale rozumieją i uznają, że fora i konsorcja lub inne organizacje mogą opracowywać specyfikacje, które mogą być przydatne w kontekście przepisów, ale w celu uniknięcia wyżej wspomnianych wad, powinny być one przedstawione europejskim organizacjom normalizacyjnym w celu aprobaty i uznania ich jako Normy Europejskie, ze wszystkimi prawami i obowiązkami odniesionymi do tego typu dokumentu. Z tego względu w europejskich organizacjach normalizacyjnych opracowano procedury szybkiej ścieżki, a przykłady dobrej współpracy z przemysłem (np. lotniczym czy stalowym) są dużo istotniejsze w kontekście wkładu w normalizację w znacznie większej liczbie obszarów niż obejmowane przez międzynarodowe fora i konsorcja.

P4: Jak europejskie i krajowe organizacje normalizacyjne mogą być zachęczone do przyspieszenia procesu opracowywania norm? Czy na przykład finansowanie normalizacji przez Wspólnotę powinno być uwarunkowane szybkością dostarczenia przy jednoczesnym zachowaniu otwartości procesu?

Należy odnotować, że przez ostatnie dziesięć lat czas produkcji Normy Europejskiej został drastycznie zredukowany. W tej kwestii, kluczowym czynnikiem było zastosowanie nowoczesnych technologii informatycznych oraz biznesowego podejścia i metod (zarządzanie projektami).

Mamy także dokumenty normalizacyjne wykorzystujące szybką ścieżkę i rzeczywiście, niektóre nieformalne produkty, takie jak Porozumienia Warsztatowe CEN-CENELEC, mogą zaspokajać potrzebę interesariuszy co do częściowego konsensu, na przykład w obszarach innowacyjnych. Z drugiej strony, poddajemy w wątpliwość sugestię, że normalizacja europejska jest zbyt powolna. Normy Europejskie muszą spełniać potrzeby europejskich interesariuszy. Ramy czasowe są ściśle związane z potrzebami rynku i różnią się pomiędzy poszczególnymi sektorami. Popieramy stwierdzenie, że jakość końcowego dokumentu i czas wprowadzenia na rynek powinny przeważać nad koncepcją „szybkości produkcji” (zob. Wnioski Rady UE w/s normalizacji i innowacji z dnia 25 września 2008 r.). Czas potrzebny do produkcji norm w każdym przypadku silnie zależy od natury i środowiska techniczno-prawnego danego projektu, sektora i przemysłu. Normy Europejskie nie są zauważalnie wolniejsze od specyfikacji konsorcjów, szczególnie biorąc pod uwagę otwartość i zasadę konsensu stosowaną podczas procesu opracowywania norm.

Należy również przypomnieć, że europejski system normalizacyjny nie działa na zasadzie „zamkniętego sklepu”: w wielu przypadkach procesy prowadzone są w ramach Porozumienia Wiedeńskiego lub Drezdeńskiego, w ścisłej współpracy z ISO lub IEC. Integracja międzynarodowa wnosi dodatkową wartość do całego systemu, szczególnie dla użytkowników norm i powinna być respektowana. Dzięki temu, Europa implementowała większość norm międzynarodowych, o wiele więcej niż inne kraje lub regiony świata, wypełniając w ten sposób zalecenia Porozumienia WTO TBT.

Wierzmy również, że finansowanie przez Komisję Europejską powinno służyć osiągnięciu rezultatów uzgodnionych w biznes-planach komitetów technicznych, nie zaś wymuszać ścisłe terminy, szczególnie kiedy działania normalizacyjne prowadzone są w niezharmonizowanym środowisku legislacyjnym. Z tego względu wydaje się coraz bardziej oczywiste, że z powodu administracyjnego obciążenia powodowanego przez procedury finansowe KE, wsparcie finansowe nastęrcza więcej trudności niż pomaga w procesie. Rzeczywiście, jednym z głównych powodów opóźnień jest ogrom biurokracji połączony z procedurami finansowymi KE. Należy również zauważyć, że braku konsensu między interesariuszami nie da się rozwiązać za pomocą wspólnotowych środków finansowych.

Oprócz ciągłego dążenia do ulepszenia obecnego procesu normalizacji i szybkości dostarczania, europejskie organizacje normalizacyjne będą również poszukiwać alternatywnych metod, jak na przykład rozważanie alternatywnego podejścia do opracowywania projektów Norm Europejskich i innych produktów, takiego jak wykorzystanie opłacanych ekspertów do opracowania pierwszego projektu, mianowanie profesjonalnych osób wspomagających współpracujących z sekretariatami komitetów, itp. Te inicjatywy mogłyby być wspierane finansowo przez Komisję Europejską.

P5 (brak)

P6: Czy zasady WTO: przejrzystość, otwartość, bezstronność, konsens, wydajność, adekwatność i spójność powinny zostać włączone do ram prawnych normalizacji europejskiej (szczególnie w Dyrektywie UE 98/34/EC lub jej następcy)? Jak je wprowadzić?

Europejskie organizacje normalizacyjne i ich członkowie krajowi już działają zgodnie z zasadami WTO/TBT w każdym przypadku. W związku z tym nie widzimy potrzeby ich integracji z ramami prawnymi.

P7 (1): Jak powinno być najlepiej promowane uczestnictwo organizacji konsumenckich, środowiskowych, pozarządowych, związków zawodowych, partnerów społecznych oraz małych i średnich przedsiębiorstw? Jaka powinna być rola władz publicznych (Komisji Europejskiej i państw członkowskich) we wspieraniu takiego uczestnictwa w przejrzystym, otwartym, bezstronnym, opartym na konsensie, wydajnym, adekwatnym i spójnym europejskim systemie normalizacyjnym?

Udział organizacji konsumenckich, środowiskowych, pozarządowych, związków zawodowych, partnerów społecznych oraz małych i średnich przedsiębiorstw powinien być przede wszystkim promowany dzięki uczestnictwu w delegacjach krajowych. Zasada delegacji krajowej w normalizacji jest głównym kanałem, dzięki któremu wszyscy interesariusze mogą wyrażać swoje poglądy, które są sformułowane i przekazywane w ramach skonsolidowanego stanowiska krajowego, tak jak to jest w przypadku wszystkich decyzji podejmowanych obecnie na szczeblu instytucji europejskich (zob. Wnioski Rady z 28 września 2008 r.). Platformy europejskie odgrywają rolę w koordynacji, promocji i pobudzaniu uczestnictwa interesariuszy na poziomie krajowym, zapewniając należyłą reprezentację potrzeb społecznych. CEN i CENELEC rozpoczęły również wśród swoich członków proces implementacji 58 zaleceń mających na celu usprawnienie uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw w normalizacji europejskiej – zob. odpowiedź na pytanie 14.

Korzyści z delegacji krajowej leżą nie tylko w należytej reprezentacji interesów wszystkich interesariuszy, ale także w ułatwianiu im uczestnictwa i dostępu do systemu. Rzeczywiście, zaangażowanie interesariuszy na poziomie krajowym obniża koszty uczestnictwa, zmniejsza bariery językowe i pozwala im na czerpanie korzyści z odpowiednio skierowanych działań krajowych oraz promocji. Wsparcie, jakie KE zapewnia europejskim organizacjom reprezentującym te interesy społeczne powinno być skierowane na wzmocnienie uczestnictwa krajowego i zapewnianie dzięki temu bardziej demokratycznej reprezentacji tych ostatnich.

Rola krajowych władz publicznych powinna być taka sama, jak władz europejskich – tzn. wspieranie i rozwój koncepcji delegacji krajowej i dzięki temu wkład w ogólny cel promowania korzyści z norm dla gospodarki i pomyślności obywateli.

P7 (2): Jak krajowe organizacje normalizacyjne powinny pogłębiać swoją współpracę i wzajemnie wspierać swoje działania? Czy następujące zadania mogą być rozdzielone pomiędzy kilkoma krajowymi organizacjami normalizacyjnymi?

- 1. Zarządzanie sekretariatami komitetów technicznych?**
- 2. Notyfikacja nowych krajowych projektów normalizacyjnych?**
- 3. Promocja/sprzedaż norm?**
- 4. Inne?**

1-2. Systemy CEN i CENELEC są już prowadzone wspólnie przez członków, a wymiana zasobów została zaimplementowana. Na przykład, nie wszystkie kraje uczestniczą w działaniach technicznych, ale wszyscy członkowie muszą wprowadzać ich rezultaty. W tym kontekście należy zauważyć, że zarządzanie sekretariatami komitetów technicznych jest

ściśle związane z interesem sektora prywatnego w danych obszarach, które zależą od dostępności krajowych ekspertów i możliwości inwestycji na poziomie krajowym.

Musimy jednak pamiętać, że pojęcia delegacji krajowej, głosowania krajowego i krajowej implementacji rezultatów są podstawowymi zaletami systemu i powinny być zachowane jako takie.

Procedury już obowiązujące w CEN i CENELEC (Vilamoura i INFOPRO) dostarczają sugerowanych narzędzi i środków dla krajowych jednostek normalizacyjnych i komitetów krajowych, pozwalające przewidzieć możliwość wspólnego tworzenia norm, na poziomie krajowym lub europejskim. Dodatkowo, CEN uruchomił Nową Platformę Możliwości Biznesowych (New Business Opportunities Platform), za pośrednictwem której członkowie krajowi oraz Centrum Zarządzania CEN-CENELEC mogą wymieniać nieformalne informacje na temat nowych zagadnień i dzięki temu dostarczać nowych pomysłów – ta Platforma zostanie również rozszerzona na członków CENELEC.

Ponadto, są dostępne programy twinningowe, zapewniające system „mentora”, w którym mniejsi, nowsi członkowie mogą zyskać doświadczenie w prowadzeniu sekretariatu dzięki asystowaniu członkom z dłuższym stażem.

3. Europa, jak również normalizacja europejska, cieszy się różnorodnością kulturową i charakteryzuje się zasadą delegacji krajowej, która pozwala krajom członkowskim i krajowym jednostkom normalizacyjnym rozwijać własne praktyki kulturowe. Jest to odzwierciedlone w podejściu do promocji i sprzedaży norm, pozostawionym do adaptacji kulturowej. Dodatkowo, związki krajowych jednostek normalizacyjnych i komitetów krajowych z ich klientami pozwalają im poznać ich potrzeby i zaoferować produkty oraz usługi, które spełniają ich oczekiwania.

4. Bliska współpraca już funkcjonuje pomiędzy krajowymi jednostkami normalizacyjnymi w kwestiach, w których rozpoznano wspólne cele. Jedną z nich jest współpraca w ramach konsorcjów prowadzących projekty pomocy technicznej. Ta wzajemność działań okazała się jak dotąd pomyślna i jest standardową praktyką.

P8: Nie zarzucając nic zasadzie delegacji krajowej, jak europejskie organizacje normalizacyjne mogłyby bezpośrednio zarządzać, w pojedynczych przypadkach, niektórymi działaniami normalizacyjnymi, szczególnie niektórymi komitetami technicznymi?

CCMC mogłoby utrzymywać wybrane komitety techniczne CEN i CENELEC, jednak wymagałoby to zapewnienia adekwatnego doświadczenia eksperckiego, zasobów i samowystarczalności finansowej. Praktyka ta była już wykorzystywana w pewnych rzadkich przypadkach, jednak częściej jest stosowana dla krótkoterminowych działań strategicznych, jak np. organizacja Grup Roboczych w celu oceny potrzeb interesariuszy w specyficznych obszarach.

Obecnie istniejący system prowadzenia prac normalizacyjnych, w którym odpowiedzialność za prowadzenie sekretariatu KT spoczywa na krajowej jednostce normalizacyjnej, powinien być utrzymany, ale CCMC powinno dalej pełnić rolę dostarczania wsparcia w dziedzinie ułatwiania/ monitorowania/ zarządzania/ raportowania/ śledzenia działań KT. Centrum Zarządzania CEN-CENELEC wymagałoby znacznie więcej ludzi, zasobów finansowych i

doświadczenia, gdyby miało oferować więcej. Sektor prywatny i większość rządów rzeczywiście wspierają obecny, „zdecentralizowany” model, który dowiódł swojej skuteczności i spełnia oczekiwania naszych interesariuszy jako organizacja prywatna. Do tej pory nie zauważono potrzeby zmiany tego modelu.

P9: Jakie wsparcie dla ułatwienia stosowania Norm Europejskich jako środka do otwarcia globalnych rynków powinna zapewnić Komisja Europejska? Jakie środki działania powinna stosować? (Wspieranie uczestnictwa ekspertów w międzynarodowych pracach normalizacyjnych, tłumaczenie norm europejskich na języki spoza wspólnoty?)

Ponownie: uczestnictwo w działaniach międzynarodowych powinno być prowadzone przez delegacje krajowe. W ten sposób, Komisja Europejska powinna zachęcać kraje członkowskie do wspierania słabo reprezentowanych interesariuszy (jak już robią to niektóre kraje), takich jak np. konsumenci czy małe i średnie przedsiębiorstwa, wspomagając ich uczestnictwo w europejskich lub międzynarodowych pracach normalizacyjnych.

Jedną z propozycji przedstawionych przez Komisję Europejską jest pomoc w tłumaczeniu Norm Europejskich na niektóre języki poza-europejskie. Według nas, jeśli istnieje rzeczywiste zapotrzebowanie na takie tłumaczenia, uczestnicy (głównie z sektora prywatnego) znajdą na nie sposób i pieniądze.

Uważamy, że zamiast wspierania tego typu działalności Komisja Europejska powinna przeznaczyć więcej pieniędzy na wspieranie tłumaczenia Norm Europejskich na wszystkie języki europejskie. Chcielibyśmy wskazać, że w 2010 r. CEN-CENELEC zwróciły się o budżet rządu 3 milionów EUR na tłumaczenie i przez to lepsze rozpowszechnianie Norm Europejskich we wszystkich krajach europejskich, ale według podpisanych umów otrzymają jedynie 1,2 mln EUR. Tłumaczenie Norm Europejskich we wszystkich krajach europejskich jest zadaniem, które powinno zostać powierzone tylko krajowym komitetom i jednostkom normalizacyjnym, nie tylko ze względu na złożoność tłumaczeń, ale także na fakt, że krajowe komitety zwiadczone pełnią w tej działalności istotną rolę, co jest kluczowe również w realnym wprowadzaniu norm w tych krajach.

W celu ułatwienia stosowania norm europejskich jako środka otwarcia globalnych rynków, Komisja Europejska powinna częściej i bardziej regularnie konsultować swoje działania z europejskimi organizacjami normalizacyjnymi. Skoordynowane podejście KE, europejskich organizacji normalizacyjnych i sektorów prywatnych (głównie europejskiego przemysłu) w kontaktach zewnętrznych byłoby bardzo korzystne dzięki rozpoznaniu i dostosowaniu obszarów priorytetowych oraz kluczowych krajów/regionów. Wcześniejsze i automatyczne zaangażowanie europejskich organizacji normalizacyjnych w dialog regulacyjny na temat normalizacji KE z partnerami międzynarodowymi pomogłoby w promocji unikalnego i udanego europejskiego modelu normalizacji oraz stosowania Norm Europejskich.

P10: Pod jakimi warunkami Komisja Europejska mogłaby rozpocząć przetargi, na bazie od przypadku do przypadku, otwarte dla europejskich organizacji normalizacyjnych i innych organizacji, w celu opracowania norm wspierających ustawodawstwo i politykę UE?

Jak dotąd, mandaty dotyczące opracowywania Norm Europejskich i innych publikacji są przekazywane do trzech europejskich organizacji normalizacyjnych, które decydują o tym,

która z nich się ich podejmie. To przyporządkowanie jest dokonywane głównie na podstawie kompetencji i adekwatności, jak też odzwierciedla rozgraniczenie sektorów na poziomie międzynarodowym (ISO/IEC/ITU).

Proponowane przetargi mogłyby doprowadzić do dezorganizacji systemu. Zachęcałyby one do fragmentacji, braku spójności, wywoływałyby opóźnienia (np. w przypadku rozstrzygnięcia kto powinien się zająć danym tematem) i narzucałyby dodatkowe koszty. Jakie byłyby kryteria wyboru? Minimalne koszty? Szybkość? Otwartość procedur? Uczestnictwo w pracach normalizacyjnych? Jak prowadzono by proces publikacji Norm Europejskich jako krajowych, gdyby europejskie organizacje normalizacyjne same nie tworzyłyby norm?

P11: Jaki jest, według was, najskuteczniejszy poziom uczestnictwa w procesie opracowywania norm: krajowy, europejski, międzynarodowy?

To bardzo mylące pytanie. Wszystkie trzy poziomy są równie dobre, jeśli w celu przekazania swojego punktu widzenia skorzystamy z delegacji krajowej – tak, jak powinno to być zrobione. Platforma, na której powinna być prowadzona normalizacja, powinna całkowicie zależeć od wymaganej treści – część norm odnosi się do kwestii krajowych, część do europejskich, zaś część do tematów właściwych dla obszaru międzynarodowego. Jedną z zalet modelu CEN i CENELEC jest ściśle powiązanie tych trzech poziomów i dzięki temu wspieranie na każdym z nich konkurencyjności sektorów prywatnych. System w obecnym kształcie zapewnia brak konfrontacji między tymi poziomami.

Należy również zauważyć, że sektor prywatny wybiera poziom normalizacji, w którym chce uczestniczyć, zgodnie ze swoją strategią biznesową.

P12: Jaka jest najważniejsza dodatkowa wartość normalizacji europejskiej w porównaniu z krajową?

Najważniejsza dodatkowa wartość to fakt, że JEDNA norma jest TAK SAMO implementowana w 31 krajach przy jednoczesnym zapewnieniu wycofania wszelkich sprzecznych norm, dzięki czemu produkty i usługi zgodne z tymi normami mogą być oferowane we wszystkich 31 krajach (i 15 afilianckich – sąsiadujących z UE lub kandydujących do członkostwa w niej). To niewątpliwie wspiera i konsoliduje Jednolity Rynek Europejski.

P13: Jakie są, według was, najpoważniejsze bariery w stosowaniu norm przez przedsiębiorstwa: koszty norm (ceny zakupu)? Koszty wprowadzenia? Dostęp do informacji? Znajomość istniejących norm?

Koszty dostępu do norm (dzięki nowoczesnej technologii) i zakupu norm (dzięki polityce cenowej na poziomie krajowym) są niskie w porównaniu z znaczącą wartością, jaką normy wnoszą do przemysłu i innych interesariuszy. Szereg badań wykazało, że wartość ta przekracza koszty i inne potencjalne bariery. Rzeczywiście, studium przeprowadzone przez brytyjski rząd w 2005 r. wykazało, że normy przyniosły 2,5 mld funtów rocznego wkładu w PKB dla brytyjskiej gospodarki i 13% wzrost wydajności pracy w Wielkiej Brytanii od 1948 r. Co więcej, analiza makroekonomiczna zlecona w Niemczech w 2000 r. wykazała, że korzyści ekonomiczne z normalizacji wynoszą około 1% PKB. Inne badania, przeprowadzone we Francji i Danii wykazały podobne rezultaty.

P14: Co jeszcze mogłyby zrobić organizacje normalizacyjne, jako dodatek do bieżącej praktyki, w celu ułatwienia dostępu do norm, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw?

Badania przeprowadzone w 2006 r. zainicjowane przez Komisję Europejską wskazały 26 najlepszych praktyk stosowanych przez członków krajowych w celu wspierania małych i średnich przedsiębiorstw, zaś w 2009 r. CEN i CENELEC sponsorowały badania, których efektem było 58 zaleceń dla usprawnienia dostępu małych i średnich przedsiębiorstw do normalizacji i norm. Znaczna część tych zaleceń jest korzystna również dla innych interesariuszy. Większość z nich to najlepsze praktyki krajowe, które można zastosować u wszystkich członków CEN i CENELEC we wszystkich 31 krajach członkowskich. CEN i CENELEC utworzyły Grupę Koordynacyjną ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw w celu zapewnienia, że zalecenia zostaną powszechnie wprowadzone w latach 2010/2011, włącznie z działem pomocy, a obecnie zbierane są propozycje dodatkowego projektu wspierania działań podwyższających świadomość, przeznaczonego dla małych i średnich przedsiębiorstw.

CEN, CENELEC i ich członkowie zawsze dążą do ulepszania swoich praktyk i reagowania na potrzeby klientów. Wielu członków, oprócz wprowadzenia rezultatów Studium Dostępności, podejmuje inicjatywy mające na celu usprawnienie dostępu do normalizacji. Dlatego właśnie dziękujemy za zadanie tego pytania.

Dodatkowo, federacje handlowe pełnią znaczącą rolę we wspieraniu normalizacji i edukacji dotyczącej korzyści z uczestnictwa w działaniach normalizacyjnych i stosowania norm. KE powinna zachęcić państwa członkowskie do zwiększenia wiedzy na temat normalizacji na poziomie krajowym.